

A Fővárosi Ítéltábla a **I. és II. rendű felperesek jogi képviselőjének neve, címe**) által képviselt I.rendű felperes neve (**I. és II. rendű felperesek címe** I. rendű, I.rendű felperes nevének (**I. és II. rendű felperesek címe** II. rendű felperesnek a **alperes jogi képviselőjének neve, címe**) által képviselt **alperes neve és címe** alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2018. február 1. napján kelt 10.P.23.200/2016/38. számú ítélete ellen az alperes által 39. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel meg nem támadott részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja és az I. rendű felperes részére fizetendő kártérítés összegét 8.336.547 (nyolcmillió-háromszázharminchatezer-ötszáznegyvenhét) forintra és ebből 679.879 (hatszázhetvenkilencezer-nyolcszázhetvenkilenc) forint után 2014. október 14. napjától, 817.447 (nyolcszázhetvenhatezer-négyszáznegyvenhét) forint után 2014. november 1. napjától, 471.333 (négy százhetvenegyezer-háromszázharminchárom) forint után 2015. április 1. napjától, 740.000 (hétszáznegyvenezer) forint után 2016. április 1. napjától, 4.007.888 (négy millió-hétezer-nyolcszáznyolcvannyolc) forint után 2016. augusztus 1. napjától, 700.000 (hétszázezer) forint után 2016. augusztus 16. napjától, továbbá 920.000 (kilencszázhuszezer) forint után 2016. november 1. napjától a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatára, a sérelemdíj összegét 8.000.000 (nyolcmillió) forintra és ennek 2014. július 1. napjától a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatára, valamint a 2018. február 1. napjától fizetendő járadék összegét havi 198.770 (százkilencvennyolcezer-hétszázhetven) forintra leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felpereseknek 15 nap alatt 100.000 (százezer) forint + áfa mértékű másodfokú részperköltséget, továbbá térítsen meg az államnak külön felhívásra 1.263.400 (egymillió-kétszázhatvanháromezer-négyszáz) forint fellebbezési eljárási illetéket, míg kötelezi az I. rendű felperest, hogy térítsen meg az államnak külön felhívásra 304.000 (háromszáznégyezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az I. rendű felperes 2014. július 1. napján közlekedési balesetet szenvedett. A balesetből eredően gépjármű kötelező felelősség biztosításra alapítottan az I. rendű felperes vagyoni károkat, valamint sérelemdíjat, a II. rendű felperes sérelemdíjat érvényesített az alperessel szemben.

Az alperes a térítési kötelezettségét nem, az egyes igények jogalapját és összegszerűségét vitatta.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében kötelezte az alperest, fizessen meg az I. rendű felperesnek 9.490.214 forint tőkét és ebből 679.879 forint után 2014. október 14., 817.447 forint után 2014.

november 1., 910.000 forint után 2015. április 1., 1.115.000 forint után 2016. április 1., 4.007.888 forint után 2016. augusztus 1., 700.000 forint után 2016. augusztus 16., 1.260.000 forint után 2016. november 1. napjától számított késedelmi kamatot, továbbá 1.000.000 forint után 2014. július 1-től 2014. október 14. napjáig, 500.000 forint után 2014. július 1-jétől 2015. március 24. napjáig, 930.527 forint után 2014. július 1. napjától 2015. augusztus 18. napjáig, 450.000 forint után 2014. július 1-jétől 2016. február 26. napjáig, 2.000.000 forint után 2014. július 1-jétől 2017. március 31-ig számított kamatot. Kötelezte továbbá az alperest, fizessen meg az I. rendű felperesnek 11.500.000 forintot és 2014. július 1-jétől számított késedelmi kamatait, valamint 2018. február 1. napjától kezdődően havi 223.770 forint járadékot; míg a II. rendű felperesnek 3.000.000 forintot és 2014. július 1-jétől számított kamatait. Ezt meghaladóan az I. rendű felperes keresetét elutasította. Kötelezte az alperest 1.350.000 forint, az I. és a II. felperest 150.000 forint le nem rótt illeték, továbbá az alperest 213.540 forint, az I., II. rendű felperest 23.726 forint állam által előlegezett költség megfizetésére. Kötelezte az alperest, fizessen meg az I. és a II. rendű felperesnek 1.016.000 forint perköltséget. Rendelkezett az ítélet előzetes végrehajthatóságáról.

Az ítélete indokolásában az elsőfokú bíróság rámutatott, hogy a 2009. évi LXII. törvény alapján fennálló térítési kötelezettségét az alperes nem vitatta. A kártérítési felelősség körében felhívta a 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:518 - 519. 522., 527., 532. §-ait, valamint a 2:42-43. §-ait, a 2:52-53. §-ait. Tényként állapította meg, hogy a balesetet megelőzően az I. rendű felperes boldog, kiegyensúlyozott életet élt a II. rendű felperessel, mindene volt a lótarás, gondozta a lovait, lovagolt, a politikai életben szerepelt, társadalmi életben és a családban is fontos szerepet töltött be. Az orvosszakértői véleménnyel egyezően állapította meg az I. rendű felperes baleseti sérüléseit, maradványállapotát, azt, hogy munkavégző képességét szinte teljes mértékben elveszítette a jobb kezének II. és III. ujjja amputálása folytán, amelyekből következően a baleset óta képtelen fizikai munkát végezni. A tanúvallomásokot is mérlegelve a jogsértés súlya, annak I. rendű felperesre és környezetére gyakorolt hatása alapján a az I. rendű felperes sérelemdíjának összegét 11.500.000 forintban határozta meg. A II. rendű felperes tekintetében megállapította, hogy a baleset óta az életét az I. rendű felperesről való gondoskodás tölti ki, változott ezáltal a családban betöltött szerepe, baráti és társas kapcsolatai, továbbá a trauma feldolgozása nem történt meg. A jogsértésnek a II. rendű felperesre és környezetére gyakorolt hatását mérlegelve a a II. rendű felperes sérelemdíját 3.000.000 forintban állapította meg. Az I. rendű felperes által érvényesített vagyoni károk körében az alábbi álláspontot foglalta el:

A figyelmességi csomagra - a kényszerű kórházi tartózkodás rehabilitáció idejére - mérlegeléssel 156.000 forintot ítelt meg.

Látogatási költség, a rehabilitációs kezelés időtartamához képest - az 50 látogatást nem tartva eltúlzottnak - 538.557 forinti ítelt meg.

Eltérő étkezés költségére a napi 500 forintot nem tartotta eltúlzottnak, a így 2015. február 1. és 2018. január 31. közötti időszakra, havi 15.000 forint alapulvételével, 480.000 forintot, míg 2018. február 1-jétől havi 15.000 forint járadékot ítelt meg.

Ápolás, gondozás címén, mérlegelve a szakértői megállapításokat, azt a tény, hogy a II. rendű felperes látja el e feladatokat, a 2014. augusztus 2. és 9. közötti 8 napra napi 5.000 forinttal 40.000 forintot, a 2015. február 1. és július 31. közötti hat hónapra 150.000 forint/hó alapul vételével 900.000 forintot látott megállapíthatónak, és az alperes 30.000 forint térítése miatt ezen időtartamra 910.000 forintot ítelt meg. A 2015. augusztus 1. és 2018. január 31. közötti időre havi 50.000 forintot, a teljes időszakra 1.500.000 forintot látott megállapíthatónak, amelyből az alperes 240.000 forintos térítésére figyelemmel marasztalási összeg 1.260.000 forint volt. 2018. február 1-jétől havi 50.000 forint járadékot ítelt meg.

Háztartási kisegítőre mérlegeléssel havi 15.000 forintot látott indokoltnak. Így 2014. július 1. és 2018. január 31. közötti időre az alperes 240.000 forint teljesítésére is figyelemmel 405.000 forintot ítélt meg, míg a jövőre havi 15.000 forint járadékot.

A kerti és ház körüli kisegítésre a megbízott szakértő számításait elfogadva, a balesettől havi 20.000 forintot, majd 2016. január végi Németországba költözéstől követően havi 14.000 forintot nem talált eltúlzottnak, így 710.000 forintot ítélt meg a lejárt időre, míg a folyó járadékot havi 14.000 forintban állapította meg.

A közlekedési többletköltség körében mérlegeléssel, az üzemanyag és a karbantartás, parkolási költségeit is figyelembe véve a havi 20.000 forint járadék igényt nem tartotta eltúlzottnak. Ezért a 2015. február 1. és 2018. december 31. közötti időre havi 20.000 forintot fogadott el, amelyből az alperes 155.000 forint teljesítését elszámolta, így 565.000 forintra marasztalt, míg a jövőre havi 20.000 forint járadékot ítélt meg.

A kísérő segítsége címén a közlekedésben való segítségre szorultság fennállása okán mérlegeléssel a havi 8.000 forint igényt nem tartotta eltúlzottnak, így a 2015. február 1. és 2018. december 31. közötti időre havi 8.000 forintot alapul véve és az alperes 85.000 forintos teljesítését elszámolva 203.000 forintra, míg a jövőre havi 8.000 forint járadék fizetésre marasztalta az alperest.

A gyógyszerek, személyes gondoskodás eszközei címén a kórházi ellátás idejére 35.000 forintot, az otthon tartózkodás időszakában 10.000 forintot, majd 2014. augusztus 10. és 2015. január 31. közötti időre 45.600 forintot, mindösszesen 90.600 forintot látott megállapíthatónak, majd 2015. február 1. napjától kezdődően havi 20.000 forintot, így 2018. január 31-ig lejárt 36 hónapra az alperes 145.984 forint és 120.000 forint teljesítése elszámolásával 454.016 forintra marasztalta az alperest, míg a jövőre havi 20.000 forint járadék fizetésre.

A gyógyászati segédeszköz költsége címén előterjesztett igényt - az alperes részbeni elismerése, valamint a csatolt fotók és számlák, továbbá az orvossalakértői vélemény alapján - indokoltnak tartotta, így 32.290 forintra marasztalt.

A rehabilitációs költségre az itthoni, majd a németországi tartózkodás idejére is mérlegeléssel a gyógyfürdő és a masszírozás igénybevételét indokoltnak tartotta, és így 2015. március 1. és 2016. január 31. között havi 20.000 forint alapul vételével 220.000 forintot, 2016. február 1. és 2018. január 31. között ugyancsak havi 20.000 forint alapul vételével 480.000 forintot, mindösszesen 700.000 forintot ítélt meg, majd a jövőre havi 20.000 forint járadékot.

A keresetvesztés, jövedelempótló járadék címén előterjesztett igények tekintetében megállapította, hogy az I. rendű felperes a balesetet megelőzően új munkaviszonyt létesített, ezzel jövedelmében tartós változás következett be, így a változás utáni jövedelem átlagát tartotta figyelembe vehetőnek. Az I. rendű felperes baleset utáni jövedelme neki fel nem róható okból nem éri el az azt megelőző időszak jövedelmét, ezért a Ptk. 6:528. § (1)-(3) bekezdései alapján jövedelempótló járadékra jogosult. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint alappal igényelte az I. rendű felperes a főállású munkaviszony alapján megszerezhető jövedelem és a táppénz különbözetét, majd a munkaviszonya megszűnését követően a kereset pótló járadékot. Az elsőfokú bíróság a 2014. július 1. és 2015. január 26. közötti időre 679.879 forintot, a 2015. január 26. és 2018. január 31. közötti időre 2.305.872 forintot, míg 2018. február 1-jétől kezdődően havi 61.770 forint járadékot ítélt meg. A további igényt elutasította, mivel a mellékállásból származó jövedelem veszteség mértékét kétséget kizáróan nem tudta bizonyítani az I. rendű felperes, illetve az általános kártérítés sem volt alkalmazható. A nyugdíj pótló járadék igény körében felhívta az 1997. évi LXIII. törvény 20. § (1) bekezdését, valamint rámutatott arra, hogy a baleset hiányában 2023. március 12. napján vonulhat öregségi nyugdíjba az I. rendű felperes. Megállapította, hogy az alperes az I. rendű felperesnek mely időpontban, milyen összeget térített, illetőleg, hogy az ideiglenes intézkedés alapján is teljesített, erre tekintettel a késedelmi kamat igényeket alaposnak tartotta. A perköltség viseléséről a Pp. 81. § (1) bekezdés szerint határozott.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperes fellebbezett, elsődlegesen az ítélet megváltoztatását, a kereset elutasítását, másodlagosan az ítélet megváltoztatását és az összegszerűség leszállítását, harmadlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását, negyedlegesen az ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezésének a megváltoztatását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítást teljes körűen nem folytatta le. Fenntartotta az elsőfokú eljárás során előterjesztett ellenkérelmét, nyilatkozatait, az abban foglaltaknak megfelelően kérte a fellebbezése elbírálását. Rámutatott, hogy jogalapjában és összegszerűségében megalapozatlan, eltúlzott, illetőleg nem bizonyított a figyelmességi csomag, látogatási költség, eltérő étkezés költsége, ápolás és gondozás, háztartási kisegítés, közlekedési többletköltség, kísérők költsége, gyógyszerek, személyes gondoskodás eszközei, jövedelempótló járadék és az I. rendű felperes sérelemdíj igénye körében hozott ítéleti döntés. A kerti és ház körüli kisegítés, a gyógyászati segédeszköz költsége, a rehabilitáció költsége, a nyugdíj pótló járadék és a II. rendű felperes sérelemdíj igénye körében hozott ítéleti döntés az anyagi és eljárási jogszabályoknak, valamint a bírói gyakorlatnak nem felel meg és eltúlzott. A már teljesített kifizetésein felül megítélt kártérítési összegeket megalapozatlannak, eltúlzottnak, illetőleg bizonyíthatatlannak tartotta. A perköltség viselését támadó fellebbezése körében rámutatott arra, hogy a felperesek kereseti követelésüket felemelték, és 30.127.684 forintban jelölték meg a pertárgyértéket. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem a per során felmerült legmagasabb összegű igény figyelembe vételével állapította meg a pernyertességi-pervesztességi arányt, nem ennek alapján döntött a perköltség viseléséről, és nem rendelkezett az alperesi jogi képviselő munkadíjának viseléséről.

A fellebbezés kiegészítésében az alperes a gondozási költségnél számítási hibára hivatkozott, mert nem az általa teljesített 280.000 forint került elszámolásra. A közlekedési többlet költségnél nem tartotta a balesettel okozati összefüggésben felmerülni a gépjármű fenntartás, karbantartás, valamint a parkolás költségét. Megítélése szerint a rehabilitációs költség tekintetében nem igazolt a külföldi kezelés költsége, továbbá az I. rendű felperes saját maga akként nyilatkozott, hogy otthon rehabilitálja magát. A jövedelempótló járadéknál a főállású jövedelem igazolást hiányolta. A II. rendű felperes sérelem díja tekintetében a fellebbezését a Ptk. 2:52. § (3) bekezdésben meghatározott szempontoknak nem megfelelő értékelésére alapította.

A felperes az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta. Hivatkozása szerint az alperes fellebbezési kérelme nem pontos, illetőleg részletesen nem indokolt. Utalt a szakértői vélemény megállapításaira, a baleseti maradvány állapotára, és az ezzel összefüggésben felmerült költségek helytálló mérlegelésére.

A fellebbezés az alábbiak szerint részben alapos.

Fellebbezéssel nem volt támadott a marasztalást meghaladó keresetet elutasító ítéleti döntés, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 228. § (4) bekezdés alapján a fellebbezési kérelemhez kötötten bírálta felül az elsőfokú ítélet megalapozottságát.

Az alperes elsődleges fellebbezési kérelme az elsőfokú ítélet megváltoztatására, és a kereset teljes elutasítására irányult. Ez a fellebbezési kérelem határozott, egyértelmű fellebbezési kérelemnek minősül. A másodlagos fellebbezési kérelemben az alperes nem jelölte meg, hogy pontosan milyen összegre kéri leszállítani a marasztalási összeget, azonban ez önmagába nem képezte akadályát a fellebbezés érdemi elbírálásának. Az alperes fenntartotta az elsőfokú eljárásban előterjesztett érdemi ellenkérelmét, amely alapján megállapíthatók voltak a fellebbezése indokai, figyelemmel a fellebbezés kiegészítésében foglalt indokokra is. Mindezek alapján a fellebbezést érdemben kellett elbírálnia a másodfokú bíróságnak.

Az elsőfokú bíróság részletes bizonyítást folytatott le. A beszerzett igazságügyi orvosszakértői véleményt a másodfokú bíróság is aggálytalannak minősítette, amely alapján megállapíthatók voltak az I. rendű felperes baleseti sérülései, baleseti maradvány állapota, és ezzel okozati összefüggésben az életvitelében fennálló változások. Az elsőfokú bíróság alapvetően helytállóan értékelte az orvosszakértői vélemény megállapításait, a meghallgatott tanúk vallomását, és a Pp. 206.§ (1) bekezdése alapján a bizonyítékok okszerű értékelése mellett, a mérlegeléssel megállapított egyes vagyoni károk körében hozott döntése - az alábbi kivételekkel - helytálló volt, azok megváltoztatására az ítéletábra kellő indokot nem látott.

Az ápoló, gondozó költsége tekintetében a szakértői vélemény alapján megállapítható volt, hogy az I. rendű felperes 6 hónap 8 napra napi 1 órában ápolóra és napi 2 órában gondozóra szorult, majd miután 2015. június 1-jétől már segédeszköz nélkül tudott mozogni, ettől kezdődően és folyamatosan napi 1 óra gondozásra szorul a baleseti maradvány állapotából adódóan. Tény, hogy az I. rendű felperes ápolását, illetőleg gondozását a hozzátartozója, a II. rendű felperes látta, illetve látja el. A járadékigénye jogalapja így bizonyított. Az ápolási, illetőleg a gondozási díj mértékének meghatározásánál azt kellett a bíróságnak figyelembe vennie, hogy nem szolgáltató látta/látja el díjazás ellenében e tevékenységeket, hanem a hozzátartozó, továbbá szem előtt kellett tartania az ápolási, illetőleg gondozási idő szükségletet. Az I. rendű felperes ténylegesen nem fizetett az őt ellátó ápolónak, gondozónak, azaz a hozzátartozójának. Az állandó bírói gyakorlat szerint az a tény, hogy a hozzátartozó látja el az ápolási, illetőleg gondozási tevékenységet, az alperest nem mentesít e tevékenység ellenértékének a megfizetése alól. A tevékenység ellenértéke, miután nem térítéses szolgáltatás igénybe vételéről van szó, pontosan nem számítható ki, ezért az általános kártérítés szabályai alkalmazandók (Ptk.6:531. §). A szolgáltatók díjai legfeljebb egy támpontot adhatnak a költség mértékének meghatározásakor. A szolgáltató nevében tényleges tevékenységet ellátó személy, alkalmazott nem azt az óradíjat kapja, mint amit a szolgáltató érvényesít a szolgáltatást igénybe vevővel szemben. A hozzátartozó által ellátott tevékenység pénzbeli ellenértéke nem a speciális szolgáltató által felszámított díjjal, hanem a tevékenységet ténylegesen ellátó személy által megszerezhető nettó jövedelemmel vethető össze. A szolgáltató által megjelölt óradíjban olyan költségek is szerepelnek, amelyek a gondozást ellátó hozzátartozó esetében fel sem merülnek, nem beszélve a díjban foglalt nyereségről, hiszen a szolgáltatók nem karitatív céllal, hanem nyereség orientáltan végzik tevékenységüket. Díjaik szükségszerűen magukban foglalják a nyereséghányad mellett a működésükkel felmerülő adminisztratív kiadásaik fedezetét, a munkáltató és a munkavállaló által a munkabér után fizetendő közterheket, az alkalmazottnak a tevékenység ellátásának helyszínére történő közlekedésének költségeit is. Abban az esetben, ha a hozzátartozó saját otthonában látja el ugyanazt a tevékenységet, mindezek nem merülnek fel. Csupán a munkáltatót és a munkavállalót terhelő járulékoknak a díjból történő levonásával számolva is nyilvánvaló, hogy a szolgáltató díjainak 75%-át az alkalmazott gondozó a tevékenységéért nem kapja meg. Ezért az ítéletábra álláspontja szerint csak az egyik mérlegelési szempont lehet a szolgáltató által érvényesített óradíj, és önmagában nem lehet - még százalékos csökkentéssel sem - a gondozói, illetőleg ápolói díj meghatározásának egyedüli szempontja.

Az I. rendű felperes nem vitás ápolásának és gondozásának, majd csak gondozásának díja a fentiekre figyelemmel mérlegeléssel volt megállapítható. Az ápolási, illetőleg a gondozási idő szükséglet alapján az elsőfokú bíróság által megállapított mértéket az ítéletábra eltúlozottnak tartotta. A másodfokú bíróság a napi 1 óra ápolásra és 2 óra gondozásra szorultság 6 hónap 8 nap időtartamára havi 80.000 forint mellett 501.333 forintot állapított meg. Az nem volt vitatott a felek között, hogy ezen időben az alperes 30.000 forintot teljesített, így ennek elszámolásával 471.333 forintra módosul a marasztalási összeg.

A 2015. augusztus 1. és 2018. január 31. közötti időszakra, azaz 30 hónapra a másodfokú bíróság megítélése szerint a napi 1 óra gondozási idő szükséglet alapján havi 40.000 forintnál magasabb

összegű járadék megállapítása nem indokolt. Így ezen időre (30×40.000) 1.200.000 forint merült fel. A fellebbezési tárgyaláson tett felperesi előadásra is figyelemmel egyezően nyilatkoztak a felek, hogy ezen időtartamra az alperes 280.000 forintot teljesített, és ezen összeg elszámolása indokolt. Erre figyelemmel 920.000 forintra módosult ezen időtartamra a marasztalási összeg. A jövőre nézve a havi járadék összege ugyancsak az előzőekben kifejtettek szerinti havi 40.000 forint.

A háztartási kisegítői költség felmerülte körében értékelni kellett azt a felperesi előadást, hogy 2016. januártól Németországba, a gyerekeikhez költöztek, így is biztosítva az I. rendű felperes ellátását, a II. rendű felperes mentesítését a feladatok ellátásában. Nincs adat és felperesi részletes tényelőadás a németországi életkörülményeikre, hogy különálló, saját háztartásukban laknak, és külön háztartást vezetnek. Ebből következően az I. rendű felperesnek a baleset előtt a háztartásban végzett tevékenységének pótlása a Németországba való költözéstől kezdődően igazoltan nem merült fel. A háztartási kisegítői járadék alapja hiányzik 2016. január 1. napjától kezdődően. Ezért az alperes 2016. január 1. napjától és a jövőre nézve sem kötelezhető háztartási kisegítő költsége címen járadék fizetésre. A korábbi időre az elsőfokú bíróság helytállóan mérlegelte a bizonyítékokat, és a járadék feltételeinek fennálltát, valamint összegszerűségét megalapozottan állapított meg. Mindezek alapján a 2014. július 1. és 2015. december 31. között 18 hónapra havi 15.000 forintban megítélt járadék összeg 270.000 forint, az alperes nem vitásan 240.000 forintot teljesített, így e tekintetben a marasztalási összeg 30.000 forintra módosul, míg a jövőre nézve háztartási kisegítő címen járadék fizetésre nem köteles az alperes.

Az I. rendű felperes tömegközlekedésre lényegében nem képes, a közlekedési nehezítettség az orvosszakértői véleménnyel alátámasztott. Az elsőfokú bíróság mérlegeléssel megállapított közlekedési többletköltség megváltoztatására pedig kellő indokot nem látott a Fővárosi Ítélet tábla.

A rehabilitációs költség tekintetében a felperesi fellebbezési ellenkérelem helytállóan mutatott rá, hogy az I. rendű felperes nem kizárólag otthon rehabilitálja magát, hanem saját nyilatkozata szerint is, mind itthon, mind - kiköltözésük után - külföldön igénybe veszi ezen szolgáltatásokat, amelyek az állapotának fenntartása érdekében az orvosszakértői vélemény által is bizonyítottan indokoltak és szükségesek. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat e körben is helytállóan mérlegelve hozott érdemi döntést.

A jövedelempótló járadék tekintetében az I. rendű felperes igazolta, hogy a balesetet megelőzően létesített munkaviszonyt, így az elsőfokú bíróság az általa helytállóan felhívott jogszabályok alapján megalapozottan vette ezt figyelembe a jövedelemvesztés számítása alapjául, és számítása, elszámolása is helytálló.

Mindezek kiemelésével az I. rendű felperes vagyoni kárai tekintetében a fentieket meghaladóan az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat helytállóan mérlegelve hozott - indokai alapján megalapozott - döntést, amelynek megváltoztatására kellő indok nem volt.

Az I. és a II. rendű felperes javára, miután a kereset elbírálására már a 2013. évi V. törvény (Ptk.) rendelkezései voltak irányadók, nem nem vagyoni kár, hanem sérelemdíj kerülhetett megállapításra.

Az elsőfokú ítélet indokolásából kitűnően az I. rendű felperes javára sérelemdíjként az elsőfokú bíróság 11.500.000 forintot állapított meg. Az elsőfokú ítélet indokolása szerint az elsőfokú bíróság a sérelemdíj összegét határozta meg 11.500.000 forintban, amelyet alkalmasnak tartott az I. rendű felperes által elszenvedett sérelem kielégítésére, és ami megfelelő visszatartó erőt jelent az alperes számára. Az elsőfokú bíróság tehát - az ítéletének 11. oldala utolsó bekezdése szerint - nem az

alperesi teljesítésen felül további 11.500.000 forintot látott megállapíthatónak sérelemdíjra, egyértelműen a sérelemdíj összegét határozta meg 11.500.000 forintban. Tény, hogy az alperes peren kívül, illetve részben az ideiglenes intézkedés folytán mindösszesen 3.500.000 forintot teljesített az I. rendű felperesnek, mely teljesítés elszámolása a sérelem díjban indokolt volt, a felperesi elszámolási nyilatkozatra is tekintettel. Az I. rendű felperes a keresetében, illetve a módosított keresetében elismerte az alperes 3.500.000 forint teljesítését és annak elszámolását a sérelem díjban maga is megtette, azonban eltérő kiindulási összegből.

Az elsőfokú bíróság által meghatározott 11.500.000 forint az I. rendű felperest a perbeli balesetből eredő hátrányok ellensúlyozására kellően alátámasztott.

Miután felperes nem fellebbezte a sérelem díj összegét, így a fellebbezési kérelemhez kötötten bírálhatta csak felül az elsőfokú bíróság döntését a Fővárosi Ítéltábla.

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság által megállapított 11.500.000 forint sérelem díjból levonásba kellett helyezni az alperes 3.500.000 forint teljesítését, így további 8.000.000 forint sérelem díj megfizetésére köteles az alperes az I. rendű felperes javára.

A II. rendű felperes sérelem díjra jogosultságát helytállón állapította meg az elsőfokú bíróság, és annak összegszerűségét is megalapozottan határozta meg, figyelemmel a balesetnek a II. rendű felperes életvitelére, pszichéjére gyakorolt hatásokra, ezért annak elutasítására, illetőleg leszállítására alap nem volt.

Az alperes támadta a perköltség viselésről való döntést, ezen belül a pertárgyérték meghatározását is. E körben a Fővárosi Ítéltábla rámutat arra, hogy azon vagyoni kártételek tekintetében, ahol az I. rendű felperes folyamatos járadék igényt érvényesített, ott a Pp. 24. § (2) bekezdés a) pontja alapján az egy évi járadék összeg értéke volt figyelembe vehető. Ebből következően a folyamatos, illetve az egy évet meghaladó járadékigényeknél nem a teljes, több éves lejárt járadék összeg képezhet a pertárgyértéket. Ennek alapján a felperes is túlzott mértékben határozta meg a pertárgyértéket. A pertárgyérték a módosított, részben felemelt kereseti kérelmekre is figyelemmel 17.500.566 forintban volt megállapítható. Ehhez képest az elsőfokú bíróság által megítélnél ugyancsak a fenti szempontok szerinti pertárgyérték 16.592.566 forintban volt meghatározható az I. rendű felperes keresete vonatkozásában. A II. rendű felperes esetében a pertárgyérték 3.000.000 forint volt, mind a kereset, mind a megítélt tőke vonatkozásában. Ezekhez képest az elsőfokú bíróság helytállón állapította meg a pernyertesség-pervesztesség arányát. Ez a megállapítás még arra tekintettel is arányos, hogy a Fővárosi Ítéltábla az I. rendű felperes sérelem díja, illetőleg az ápoló, gondozó, illetőleg háztartási kisegítő körében módosította, leszállította az elsőfokú ítéleti marasztalást. A sérelem díj tekintetében az alperesnek a peres eljárás során történt teljesítése indokolta alapvetően a marasztalási összeg leszállítását, míg a háztartási kisegítésnél csak a járadék fizetési időtartam, azonban ez önmagában a pertárgyértéknél figyelembe veendő egy éves járadék összeget nem érintette. Az ápoló, gondozó tekintetében a leszállított járadék összeg alapján számított egy éves összeg mint pertárgyérték pedig nem módosította oly mértékben a pernyertesség-pervesztesség arányát, hogy az indokolta volna az elsőfokú bíróság perköltségről és az előlegezett költségekről való határozatának a megváltoztatását.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdés értelmében részben megváltoztatta. Az I. rendű felperes javára megítélt kártérítési összeg, az ápoló, gondozóként megítélt 471.333 + 920.000 forintra tekintettel, valamint a háztartási kisegítő tekintetében a 30.000 forintra tekintettel módosult. A jövőbeni járadék összeget a gondozói járadék leszállítása, valamint a háztartási kisegítői járadék jövőbeni fenn nem állta okán 25.000 forinttal csökkenteni kellett.

Az I. rendű felperes javára megítélt kártérítési összegek utáni egyes kamat tételek, az ápoló,

gondozó, illetőleg a háztartási kisegítő költség tekintetében módosult marasztalási összegre figyelemmel kerültek módosításra. Az I. rendű felperes javára megállapított sérelem díj összegét ugyancsak leszállította a Fővárosi Ítéltábla. Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése kisebb részben volt megalapozott, ezért a fellebbezési eljárási költség viseléséről a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 81. § (1) bekezdés alapján határozott. A 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (2), (5), (6) bekezdés és 4/A. § (1) bekezdés alapján elszámolva a felperes és az alperes oldalán felmerült ügyvédi munkadíjat, a pernyertesség-pervesztesség aránya alapján a nagyobb részben eredménytelenül fellebbező alperest kötelezte a felperesek javára az ügyvédi munkadíjban megnyilvánuló fellebbezési eljárási költség megfizetésére.

A tárgyi költségfeljegyzési jog folytán le nem rótt fellebbezési illetékről ugyancsak a fellebbezés eredményessége, illetőleg eredménytelensége alapján határozott az 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdés szerint alkalmazandó 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés szerint.

Budapest, 2018. november 22.

Dr. Németh László sk.
a tanács elnöke

. Merőtey Anikó sk.. Molnár Ágnes sk.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül: